

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Minister voor Rechtsbescherming F.M. Weerwind

Reactie FNV op internetconsultatie Implementatiebesluit richtlijn duurzaamheidsrapportering

Het Implementatiebesluit richtlijn duurzaamheidsrapportering betreft de uitvoering van Richtlijn (EU) 2022/2464 met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen, de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). De rapportering gaat over ecologische (milieu-), sociale en mensenrechten, en governance factoren, tezamen ook aangeduid als 'duurzaamheidskwesaties'. Daaronder worden ook werkgelegenheidszaken en de bestrijding van corruptie en omkoping geschaard. Transparantie van de effecten van ondernemingen op mens en milieu kan een positief effect hebben op het vertrouwen tussen hen en de samenleving. De samenleving is in toenemende mate geïnteresseerd in duurzaamheidsinformatie en de richtlijn biedt duidelijkheid en zekerheid, zowel aan de ondernemingen over informatie die verstrekt moet worden als aan gebruikers over de informatie die verwacht mag worden. De FNV onderschrijft het belang van de richtlijn en zet zich ook samen met andere organisaties in voor een juiste implementatie.

De FNV beperkt zich in deze reactie op de internetconsultatie over het besluit tot de implementatie van de richtlijnbevestigingen die betrekking hebben op de medezeggenschap. Duurzaamheid behoort tot de strategische onderwerpen, onderwerpen die de dagelijkse gang van zaken overstijgen en grote gevolgen kunnen hebben voor de organisatie ([Medezeggenschap en strategische onderwerpen | SER](#)).

De bevestigingen van artikel 19bis lid 5 (duurzaamheidsrapportage) en 29bis lid 6 (geconsolideerde duurzaamheidsrapportage) van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) zijn identiek: "Het management van de onderneming informeert de werknemersvertegenwoordiging op het passende niveau en bespreekt met de werknemersvertegenwoordiging de relevante informatie en de manier waarop duurzaamheidsinformatie wordt verkregen en geverifieerd. Het standpunt van de werknemersvertegenwoordiging wordt in voorkomend geval meegedeeld aan de betrokken bestuurs-, leidinggevende of toezichthoudende organen."

Voor een juist begrip van deze medezeggenschapsbepaling is ook overweging (52) van belang: "De lidstaten moeten ervoor zorgen dat duurzaamheidsrapportering wordt uitgevoerd met inachtneming van het recht van werknemers op informatie en raadpleging. Het management van de onderneming dient dan ook de werknemersvertegenwoordiging op het passende niveau te informeren en dient met hen relevante informatie en de manier waarop duurzaamheidsinformatie wordt verkregen en geverifieerd te bespreken. Dit noopt voor de toepassing van deze wijzigingsrichtlijn tot de instelling van een dialoog en een gedachtewisseling tussen de werknemersvertegenwoordigers en het hoofdbestuur of management op een ander geschikt niveau, op een zodanig tijdstip, op een zodanige wijze en met een zodanige inhoud dat de werknemersvertegenwoordigers uiting kunnen geven aan hun standpunt. Hun standpunt wordt in voorkomend geval meegedeeld aan de betrokken bestuurs-, leidinggevende of toezichthoudende organen."

Volgens de nota van toelichting op het voor internetconsultatie gepubliceerde implementatiebesluit behoeft de medezeggenschapsbepaling van de richtlijn geen nadere implementatie. De uit deze bepaling voortvloeiende verplichtingen zouden in Nederland al geregeld zijn in artikel 31a lid 2 van de Wet op de ondernemingsraden (WOR): "Indien de onderneming in stand wordt gehouden door een stichting of vereniging als bedoeld in artikel 360, derde lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, een coöperatie, een onderlinge waarborgmaatschappij, een naamloze vennootschap of een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, verstrekt de ondernemer zo spoedig

mogelijk na de vaststelling van zijn jaarrekening een exemplaar van de jaarrekening en het bestuursverslag in de Nederlandse taal en de daarbij te voegen overige gegevens, als bedoeld in artikel 392 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, ter bespreking aan de ondernemingsraad. De mededeling die een rechtspersoon ingevolge artikel 362, zesde lid, laatste volzin, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek moet verstrekken geschiedt gelijktijdig met die aan de algemene vergadering.”

De duurzaamheidsrapportering moet worden opgenomen in het bestuursverslag. Dat wordt krachtens artikel 31a lid 2 WOR *ter* bespreking aan de ondernemingsraad (OR) verstrekt. Aan de in de genoemde richtlijnbevestiging opgenomen informatieverplichting wordt voor wat betreft het niveau van de ondernemingsraad dus inderdaad voldaan. Een verplichting *tot* bespreking ontbreekt echter. Die verplichting betreft zowel de duurzaamheidsrapportage als de wijze waarop duurzaamheidsinformatie wordt verkregen en geverifieerd. Dit dient te geschieden op een zodanig tijdstip, op een zodanige wijze en met een zodanige inhoud dat de OR uiting kan geven aan zijn standpunt. Tot slot ontbreekt ook de verplichting het standpunt van de OR mee te delen aan de betrokken organen.

In deze lacune kan op verschillende manieren worden voorzien.

Dit kan bijvoorbeeld door, vergezeld van de noodzakelijke toelichting, de ontbrekende verplichtingen op te nemen in artikel 23 lid 2 WOR. Een derde volzin zou als volgt kunnen luiden: “In ondernemingen die verplicht zijn een duurzaamheidsrapportage op te nemen in het bestuursverslag zoals bedoeld in artikel 31a, tweede lid, worden ten minste eenmaal per jaar in de overlegvergadering in ieder geval besproken die duurzaamheidsrapportage en de wijze waarop duurzaamheidsinformatie wordt verkregen en geverifieerd; de ondernemingsraad is bevoegd zijn standpunt hierover kenbaar te maken aan de commissarissen of bestuursleden zoals bedoeld in artikel 24, tweede lid.”

Het passende niveau voor informatieverstrekking en bespreking kan ook het niveau van de Europese ondernemingsraad zijn of dat van het overleg met de vakbonden. Daaraan wordt in het Implementatiebesluit helemaal geen aandacht besteed.

Zoals vaker het geval is bij Europese richtlijnen kan de medezeggenschapsbepaling van de CSRD als gevolg van specifieke verplichtingen niet simpel worden geïmplementeerd in de WOR. Een andere manier van implementatie is om deze medezeggenschapsbepaling in het Implementatiebesluit zelf te verankeren. Dat heeft echter een ander bezwaar. De CSRD verplicht lidstaten om de bepalingen ten aanzien van de duurzaamheidsrapportering *bij wet* vast te leggen in de nationale wet- en regelgeving van de lidstaten en artikel 19 lid 2 van de Nederlandse Grondwet bepaalt dat *de wet* regels stelt omtrent medezeggenschap van werknemers. De keuze om een deel van de CSRD niet in een wet, maar in een algemene maatregel van bestuur te implementeren verdient daarom naar het oordeel van de FNV heroverweging.

14 december 2023
Kitty Jong,
Vicevoorzitter FNV